

وَأُوحِيَ إِلَى نُوحٍ أَنَّهُ لَنْ يُؤْمِنَ مِنْ قَوْمِكَ إِلَّا مَنْ

قَدْ آمَنَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ (36) وَاصْنَعِ

الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحِينَا وَلَا تُخَاطِبْنِي فِي الَّذِينَ

ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ (37) وَيَصْنَعُ الْفُلْكَ وَكُلَّمَا

مَرَّ عَلَيْهِ مَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ سَخِرُوا مِنْهُ قَالَ إِنْ تَسْخَرُوا

مِنَّا فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنْكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ (38) فَسَوْفَ

تَعْلَمُونَ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ

عَذَابٌ مُّقِيمٌ (39) حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ

قُلْنَا احْمِلْ فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا

مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ وَمَنْ آمَنَ وَمَا آمَنَ مَعَهُ إِلَّا

قَلِيلٌ (40) وَقَالَ ارْكَبُوا فِيهَا بِسْمِ اللَّهِ مَجْرَاهَا وَ

مُرْسَاهَا إِنَّ رَبِّي لَغَفُورٌ رَحِيمٌ (41) وَهِيَ تَجْرِي

بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ وَ نَادَى نُوحٌ ابْنَهُ وَ كَانَ فِي

مَعَزِلٍ يَا بُنَيَّ ارْكَبْ مَعَنَا وَ لَا تَكُنْ مَعَ الْكَافِرِينَ

(42) قَالَ سَاوِي إِلَى جَبَلٍ يَعْصِمُنِي مِنَ الْمَاءِ قَالَ

لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِلَّا مَنْ رَحِمَ وَ حَالَ

بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُغْرَقِينَ (43) وَ قِيلَ يَا

أَرْضُ ابْلَعِي مَاءَكِ وَ يَا سَّمَاءُ أَقْلِعِي وَ غِضِّ الْمَاءُ

وَ قُضِيَ الْأَمْرُ وَ اسْتَوَتْ عَلَى الْجُودِيِّ وَ قِيلَ بُعْدًا

لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ (44) وَ نَادَى نُوحٌ رَبَّهُ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ

ابْنِي مِنْ أَهْلِي وَ إِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَ أَنْتَ أَحْكَمُ

الْحَاكِمِينَ (45) قَالَ يَا نُوحُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ

عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ فَلَا تَسْأَلْنِ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ

إِنِّي أَعْظُمُكَ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ (46) قَالَ رَبِّ

إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَإِلَّا

تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي أَكُنْ مِنَ الْخَاسِرِينَ (47) قِيلَ

يَا نُوحُ اهْبِطْ بِسَلَامٍ مِنَّا وَبَرَكَاتٍ عَلَيْكَ وَعَلَى

أُمَمٍ مِمَّنْ مَعَكَ وَأُمَمٌ سَنُمَتِّعُهُمْ ثُمَّ يَمَسُّهُمْ مِنَّا

عَذَابٌ أَلِيمٌ (48) تِلْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهَا

إِلَيْكَ مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ وَ لَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ

هَذَا فَاصْبِرْ إِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ (49)

It was revealed to Noah: "None of thy people will believe except those who have believed already! So grieve no longer over their (evil) deeds. "But construct an ark under Our eyes and Our inspiration, and address Me no (further) on behalf of those who are in sin: for they are about to be overwhelmed (in the Flood)." Forthwith he (starts) constructing the ark: every time that the chiefs of his people passed by him, they threw ridicule on him. He said: "If ye ridicule us now, we (in our turn) can look down on you with ridicule likewise!" But soon will ye know who it is on whom will descend a chastisement that will cover them with shame,- on whom will be unloosed a chastisement lasting:" At length, behold! There came Our command, and the fountains of

~~~~~

the earth gushed forth! We said: "Embark therein, of each kind two, male and female, and your family - except those against whom the word has already gone forth,- and the believers." But only a few believed with him. So he said: "Embark ye on the ark, in the name of Allah, whether it move or be at rest! For my Lord is, be sure, oft-forgiving, most merciful!" So the ark floated with them on the waves (towering) like mountains, and Noah called out to his son, who had separated himself (from the rest): "O my son! Embark with us, and be not with the unbelievers!" The son replied: "I will betake myself to some mountain: it will save me from the water." Noah said: "This day nothing can save, from the command of Allah, any but those on whom He hath mercy!" And the waves came between them, and the son was among those who were drowned. Then the word went forth: "O earth! Swallow up thy water, and sky! Withhold (thy rain)!" and the water abated, and the matter was ended. The Ark rested on Mount Judi, and the word went forth: "Away with those who do wrong!" And Noah called upon his Lord, and said: "O my Lord! Surely my son is of my family! And Thy promise is true, and Thou art the justest of judges!" He said: "O Noah! He is not of thy family: For his conduct is unrighteous. So ask not of Me that of which thou hast no knowledge! I give thee counsel, lest thou become one of the ignorant!" Noah said: "O my Lord! I do seek refuge with Thee, lest I ask Thee for that of which I have no knowledge. And unless thou forgive me and have mercy on me, should indeed be lost!" The word came: "O Noah! Come down (from the ark) with peace from Us, and blessing on thee and on some of the peoples (who will spring) from those with thee: but (there will be other) peoples to whom We shall grant their pleasures (for a time), but in the end will a grievous chastisement reach them from Us." Such are some of the stories of the unseen,

~~~~~

~~~~~
 which We have revealed unto thee: before this, neither thou nor thy people knew them. So persevere patiently: for the end is for those who are righteous.

نوحؑ پر وحی کی گئی کہ تمہاری قوم میں سے جو لوگ ایمان لا چکے، بس وہ لاچکے،

اب کوئی ماننے والا نہیں ہے۔ ان کے کرتوتوں پر غم کھانا چھوڑو اور ہماری

نگرانی میں ہماری وہی کے مطابق ایک کشتی بنانی شروع کر دو۔ اور دیکھو جن

لوگوں نے ظلم کیا ہے ان کے حق میں مجھ سے کوئی سفارش نہ کرنا، یہ

سارے کے سارے اب ڈوبنے والے ہیں۔ نوحؑ کشتی بنا رہا تھا اور اس کی قوم

کے سرداروں میں سے جو کوئی اس کے پاس سے گزرتا تھا وہ اس کا مذاق اڑاتا

تھا۔ اس نے کہا "اگر تم ہم پر ہنستے ہو تو ہم بھی تم پر ہنس رہے ہیں، عنقریب

تمہیں خود معلوم ہو جائے گا کہ کس پر وہ عذاب آتا ہے جو اُسے رسوا کر دے

گا اور کس پر وہ بلا ٹوٹ پڑتی ہے جو ٹالے نہ ٹلے گی"۔ یہاں تک کہ جب ہمارا

حکم آگیا اور وہ تنور ابل پڑا تو ہم نے کہا "ہر قسم کے جانوروں کا ایک ایک جوڑا

کشتی میں رکھ لو، اپنے گھر والوں کو بھی۔ سوائے اُن اشخاص کے جن کی نشان

دہی پہلے کی جا چکی ہے۔ اس میں سوار کرادو اور ان لوگوں کو بھی بٹھالو جو

ایمان لائے ہیں۔" اور تھوڑے ہی لوگ تھے جو نوحؑ کے ساتھ ایمان لائے تھے۔ نوحؑ نے کہا "سوار ہو جاؤ اس میں، اللہ ہی کے نام سے ہے اس کا چلنا بھی اور اس کا ٹھیرنا بھی، میرا رب بڑا غفور و رحیم ہے۔" کشتی ان لوگوں کو لیے چلی جا رہی تھی اور ایک ایک موج پہاڑ کی طرح اٹھ رہی تھی۔ نوحؑ کا بیٹا دور فاصلے پر تھا۔ نوحؑ نے پکار کر کہا "بیٹا، ہمارے ساتھ سوار ہو جا، کافروں کے ساتھ نہ رہ۔" اُس نے پلٹ کر جواب دیا "میں ابھی ایک پہاڑ پر چڑھا جاتا ہوں جو مجھے پانی سے بچالے گا۔" نوحؑ نے کہا "آج کوئی چیز اللہ کے حکم سے بچانے والی نہیں ہے سوائے اس کے کہ اللہ ہی کسی پر رحم فرمائے۔" اتنے میں ایک موج دونوں کے درمیان حائل ہو گئی اور وہ بھی ڈوبنے والوں میں شامل ہو گیا۔ حکم ہوا "اے زمین، اپنا سارا پانی نکل جا اور اے آسمان رک جا۔" چنانچہ پانی زمین میں بیٹھ گیا، فیصلہ چکا دیا گیا، کشتی جو دی پر ٹک گئی، اور کہہ دیا گیا کہ دور ہوئی ظالموں کی قوم! نوحؑ نے اپنے رب کو پکارا۔ کہا "اے رب، میرا بیٹا میرے گھر والوں میں سے ہے اور تیرا وعدہ سچا ہے اور تو سب حاکموں سے

بڑا اور بہتر حاکم ہے۔ "جواب میں ارشاد ہوا" اے نوحؑ، وہ تیرے گھر والوں
 میں سے نہیں ہے، وہ تو ایک بگڑا ہوا کام ہے، لہذا تو اُس بات کی مجھ سے
 درخواست نہ کر جس کی حقیقت تو نہیں جانتا، میں تجھے نصیحت کرتا ہوں کہ
 اپنے آپ کو جاہلوں کی طرح نہ بنالے۔ "نوحؑ نے فوراً عرض کیا" اے
 میرے رب، میں تیری پناہ مانگتا ہوں اس سے کہ وہ چیز تجھ سے مانگوں جس کا
 مجھے علم نہیں۔ اگر تو نے مجھ معاف نہ کیا اور رحم نہ فرمایا تو میں برباد ہو جاؤں
 گا۔ "حکم ہوا" اے نوحؑ اتر جا، ہماری طرف سے سلامتی اور برکتیں ہیں تجھ پر
 اور ان گروہوں پر جو تیرے ساتھ ہیں، اور کچھ گروہ ایسے بھی ہیں جن کو ہم
 کچھ مدت سامان زندگی بخشیں گے پھر انہیں ہماری طرف سے دردناک
 عذاب پہنچے گا۔" اے نبی، یہ غیب کی خبریں ہیں جو ہم تمہاری طرف وحی کر
 رہے ہیں۔ اس سے پہلے نہ تم ان کو جانتے تھے اور نہ تمہاری قوم۔ پس صبر
 کرو، انجام کار متقیوں ہی کے حق میں ہے۔

नूह पर वहय की गई कि तुम्हारी कौम में से जो लोग ईमान ला चुके,
 बस वे ला चुके, अब कोई माननेवाला नहीं है | उनके करतूतों पर गम

खाना छोड़ दो और हमारी निगरानी में हमारी वहय के मुताबिक एक कश्ती बनानी शुरू कर दो । और देखो जिन लोगों ने जुल्म किया है उनके हक में मुझसे कोई सिफारिश न करना, ये सारे के सरे अब डूबनेवाले हैं । नूह कश्ती बना रहा था और उसकी क्रौम के सरदारों में से जो कोई उसके पास से गुज़रता था वह उसका मज़ाक़ उड़ाता था । उसने कहा, “अगर तुम हमपर हँसते हो तो हम भी तुमपर हँस रहे हैं, अनक़रीब तुम्हें खुद मालूम हो जाएगा कि किसपर वह अज़ाब आता है जो उसे रुसवा कर देगा और किस पर वह बला टूट पड़ती है जो टाले न टलेगी ।” यहाँ तक कि जब हमारा हुक्म आ गया और वह तन्नूर उबल पड़ा तो हमने कहा, “हर किस्म के जानवरों का एक-एक जोड़ा कश्ती में रख लो, अपने घरवालों को भी—सिवाय उन अशखास के जिनकी निशानदेही पहले की जा चुकी है— उसमें सवार करा दो और उन लोगों को भी बिठा लो जो ईमान लाए हैं ।” और थोड़े ही लोग थे जो नूह के साथ ईमान लाए थे । नूह ने कहा, “सवार हो जाओ इसमें, अल्लाह ही के नाम से है इसका चलना भी और इसका ठहरना भी, मेरा रब बड़ा गफ़ूर व रहीम है ।” कश्ती इन लोगों को लिए चली जा रही थी और एक-एक मौज पहाड़ की तरह उठ रही थी । नूह का बेटा दूर फ़ासिले पर था । नूह ने पुकारकर कहा, “बेटा, हमारे साथ सवार हो जा, काफ़िरों के साथ न रहा ।” उसने पलटकर जवाब दिया, “मैं अभी एक पहाड़ पर चढ़ा जाता हूँ जो मुझे पानी से बचा लेगा ।” नूह ने कहा, “आज कोई चीज़ अल्लाह के हुक्म से बचानेवाली नहीं है सिवाय इसके कि अल्लाह ही किसी पर रहम फ़रमाए ।” इतने में एक मौज दोनों के दरमियान हायल हो गई और वह भी दुबनेवालों में शामिल हो

गया | हुक्म हुआ, “ऐ ज़मीन अपना सारा पानी निगल जा और ऐ आसमान रुक जा |” चुनाँचे पानी ज़मीन में बैठ गया, फ़ैसला चुका दिया गया, कश्ती जूदी पर टिक गई, और कह दिया गया कि दूर हुई ज़ालिमों की क्रौम ! नूह ने अपने रब को पुकारा | कहा, “ऐ रब, मेरा बेटा मेरे घरवालों में से है और तेरा वादा सच्चा है और तू सब हाकिमों से बड़ा और बेहतर हाकिम है |” जवाब में इरशाद हुआ, “ऐ नूह, वह तेरे घरवालों में से नहीं है, वह तो एक बिगड़ा हुआ काम है, लिहाज़ा तू उस बात की मुझसे दरखास्त न कर जिसकी हकीकत तू नहीं जानता, मैं तुझे नसीहत करता हूँ कि अपने आपको जाहिलों की तरह न बना ले |” नूह ने फ़ौरन अर्ज़ किया, “ऐ मेरे रब, मैं तेरी पनाह माँगता हूँ इससे कि वह चीज़ तुझसे इल्म नहीं | अगर तूने मुझे माफ़ न किया और रहम न फ़रमाया तो मैं बरबाद हो जाऊँगा |” हुक्म हुआ, “ऐ नूह उतर जा, हमारी तरफ़ से सलामती और बरकतें हैं तुझपर और उन गरोहों पर जो तेरे साथ हैं, और कुछ गरोह ऐसे भी हैं जिनको हम कुछ मुद्दत सामाने-ज़िन्दगी बख़्शेंगे फिर उन्हें हमारी तरफ़ से दर्दनाक अज़ाब पहुँचेगा |” ऐ नबी, ये ग़ैब की ख़बरें हैं जो हम तुम्हारी तरफ़ वहय कर रहे हैं | इससे पहले न तुम उनको जानते थे और न तुम्हारी क्रौम | पस सब्र करो, अंजामे-कार मुत्तकियों ही के हक़ में है |